

Lega-InterConsult News

PUBLISHED EVER SINCE 2000

PENKOV · MARKOV & PARTNERS
ATTORNEYS AT LAW

ПЕНКОВ · МАРКОВ & ПАРТНЬОРИ
АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО

2013

ISSUE **35-36**

CIRCULATION 2,200

LIVE ISSUE

АКТУАЛНА ТЕМА

SEPTEMBER

VIOLATION OF INHERITANCE RIGHTS OVER SHARES IN LIMITED LIABILITY COMPANIES

Vladimir Penkov

It is a well-known fact that the limited liability company (LLC) was 'invented' by German legislators more than 110 years ago as a harmonious combination of an intuitu perosnae and a shared capital company. As a legal form of incorporation, the LLC best serves the interests of small and medium-sized enterprises (SMEs) and, owing to the flexibility of its model, has grown into the most common form preferred by natural persons who have come together to pursue a common economic activity.

The Bulgarian Commerce Act (CA) was drafted under the strong influence of the relevant Spanish law, as well as the German LLC Law, which is important for properly interpreting its content and the way in which it settles various legal issues.

One such issue is the inheritance of shares.

CA Art. 129 (1) clearly states

..... continued on page 3

НАРУШЕНО ПРАВО НА НАСЛЕДЯВАНЕ НА ДЯЛОВЕТЕ В ООД

Владимир Пенков

Добре е известно, че дружество с ограничена отговорност (ООД) е „изобретено“ от германските законодатели преди повече от 110 години и представлява едно хармонично съчетание на персонално и капиталово дружество. Тази правна форма най-добре обслужва интересите на дребния и среден капитал, като поради гъвкавостта на модела междуременно се превърна в най-разпространената форма, избрана от физически лица, обединяващи се в извършване на обща стопанска дейност.

Нашият Търговски закон (ТЗ) е бил създаден под силно въздействие на испанското законодателство, както и на германския закон за ООД, което е важно, с оглед тълкуването на съдържанието на възприетите правни разрешения на отделните въпроси.

Такъв въпрос е наследяването

..... продължава на 3 страница

Live Issue

Violation of Inheritance Rights over Shares in Limited Liability Companies
Vladimir Penkov 1

Company Law

Legal Significance of Entries into the Book of Shareholders
Svetlin Adrianov 14

International Transport

Freight Forwarder's Liability for Cargo Lost by Carrier
Alexander Stefanov 17

Commercial Law

The Corporate Guarantee as an Alternative to a Bank Guarantee
Velyana Hristova 20

Public Procurement

Hiring a Subcontractor under the Public Procurement Act
Milena Gaidarska 22

Labor Law

The Job Description – Practical Necessity or Mere Formality
Radost Georgieva 26

News in the Legislation 29

Questions & Answers 31

Актуална тема

Нарушено право на наследяване на дяловете в ООД
Владимир Пенков 1

Дружествено право

Правно значение на вписванията в книгата на акционерите
Светлин Адриянов 14

Международен транспорт

Отговорността на спедитора при загубен от превозвача товар
Александър Стефанов 17

Търговско право

Корпоративната гаранция като алтернатива на банковата гаранция
Веляна Христова 20

Обществени поръчки

Привличането на подизпълнител по ЗОП
Милена Гайдарска 22

Трудово право

Длъжностната характеристика – практическа необходимост или просто формалност?
Радост Георгиева 26

Новости в законодателството 29

Въпроси и отговори 31

Dear colleagues and friends,
You are once again holding a double Issue 35-36 in your hands. As always, we will draw your attention to specific legislative matters directly impacting the investment climate in Bulgaria and of particular importance for small and medium enterprises.

Our law firm has recently had to deal with a case of inheritance of company shares and we have been confronted with some completely irrational judicial practices of the Supreme Court of Cassation which, de facto, do not allow inheritance, despite a clear provision to that effect in the Commerce Act, instead placing the legal heirs on an equal footing with any

third parties, willing to acquire a stake in the company, and in some cases even with an expelled partner. An artificial distinction between the pecuniary aspects of a company share and membership rights and obligations lies at the core of the arising confusion.

In our leading article we are therefore offering a detailed analysis, attempting to scrutinize and comment upon the various aspects of the issue while proposing relevant amendments and additions to the Commerce Act and the Commercial Register Act geared to protect the interests of legal heirs.

We further draw attention to the significance of making entries into the book of shareholders, having observed that in many cases a shareholding company and its executives tend to underestimate the issue.

Another very interesting question we have addressed is who and in what circumstances should be held liable for loss of cargo by a carrier.

Also very important from an investor's perspective in times of crisis is the question of how a costly bank guarantee may be replaced by a lot more affordable corporate guarantee, and in what cases the latter is acceptable to creditors.

When and under what circumstances a subcontractor may be appointed is always a question raised in the context of public procurement. You may find an answer within these pages.

We also comment on the importance of the job description, often missing from employment contracts.

Our traditional columns News in the Legislation and Questions & Answers are once again present in the issue, although somewhat abridged considering the very detailed lead article.

I believe that this new issue will arouse your interest and we are looking forward to your comments and suggestions.

Meanwhile, I remain

Sincerely yours,
Vladimir Penkov

Драги колеги и приятели,

Пред Вас е отново двоен брой 35-36 на изданието и както винаги, ще Ви насочим вниманието върху специфични въпроси на законодателството, които имат пряко отношение към определянето на инвестиционния климат в страната и са от особена важност за дребното и средното предприемачество.

Напоследък нашата кантора имаше случай свързан с въпроси на наследяване на дружествен дял и се сблъскахме с лишено от всякаква правна логика, предвид ясна разпоредба в Търговския закон, предвиждаща възможността за наследяване, практика на ВКС, която практически не позволява наследяване, а равнопоставя наследниците на всички трети лица, които искат да закупят дялове, а в някои случаи дори и на изключения съдружник.

Изкуственото разграничаване на илюстративните аспекти на дела от членствените правоотношения е в основата на допуснатото объркване.

Именно затова Ви представяме един подробен анализ на този въпрос в уводната статия, в която се опитваме да анализираме и коментираме различни аспекти на въпроса, като даваме и предложения за изменения и допълнения в Търговския закон и Закона за търговския регистър, с оглед охраната интересите на наследниците.

Обръщаме също така внимание на значението на вписванията в книгата на акционерите, тъй като констатираме, че в много случаи акционерното дружество и неговите изгълнителни директори подценяват този въпрос.

Много интересен е въпросът също така, кой и при какви обстоятелства носи отговорност при загуба на товар от страна на превозвача.

Много важно от гледна точка на инвестиционната дейност в условия на криза е и въпросът, как може да бъде заместена скъпата банкова гаранция с много по-достъпната корпоративна гаранция и в кои случаи това е приемливо за кредитора.

Винаги при обявяване на обществена поръчка възниква въпросът кога и при какви условия може да се привлекат подизпълнители. Отговор може да намерите в този брой.

В този брой също коментираме и важността на длъжностната характеристика, която често отсъства в сключваните трудови договори.

Отново сме съхранили рубриците за Новости в законодателството и Въпроси и отговори, макар поради много подробната уводна статия в намахен обем.

Вярвам, че отново този брой ще предизвика Вашия интерес и ще очакваме Вашите коментари и предложения.

Междувременно оставам

С уважение,

Ваш
Владимир Пенков

Editorial Board

Chairman Vladimir Penkov

Coordination Iskra Stefanova

Translation

English Sofita Agency

German Marina Penkova

Editing

English Manuela Dimitrova

German Marina Penkova

Graphic Design & Print

Bulsa Advertising

Editorial Office

13B, Tintyava Str., Floor 6
1113 Sofia, Bulgaria
Tel (00 359 2) 9713935
Fax (00 359 2) 9711191
e-mail: lawyers@penkov-markov.eu
www.penkov-markov.eu

This newspaper is an informational bulletin and is printed for our clients, our colleagues - lawyers in the state and municipal administration, the court and in the private sector, research scholars, lecturers and students, as well as for all other interested readers. The information contained herein is not a comprehensive study or legal advice, nor is it to be treated in any way as a substitute for professional legal advice regarding specific legal issues. The published materials represent the personal opinion of the authors and are not binding for Penkov, Markov & Partners - Attorneys at Law or its editorial board.

Редакционна колегия

Председател Владимир Пенков

Координация Искра Стефанова

Превод

Английски Sofita Agency

Немски Марина Пенкова

Редакция

Английски Мануела Димитрова

Немски Марина Пенкова

Графичен дизайн & печат

Bulsa Advertising

Адрес на редакцията

ул. „Тинтява“ 13Б, етаж 6
1113 София, България
Тел (02) 9713935
Факс (02) 9711191
e-mail: lawyers@penkov-markov.eu
www.penkov-markov.eu

Този вестник има характер на информационен бюлетин и е предназначен за нашите клиенти, колегите юристи работещи в държавната и общинска администрация, съда и в частния сектор, както и за всички други заинтересовани читатели. Съдържащата се в него информация не представлява изчерпателно изследване или правен съвет и по никакъв начин не може да замести професионалния правен съвет относно конкретни казуси. Публикуваните материали изразяват личното мнение на авторите и не обвързват Пенков, Марков и Партньори, както и редакционната колегия.

LIVE ISSUE

АКТУАЛНА ТЕМА

VIOLATION OF INHERITANCE RIGHTS OVER SHARES IN LIMITED LIABILITY COMPANIES

Vladimir Penkov

that a company share 'may be transferred or inherited'. The same paragraph clearly and exhaustively defines the various scenarios whereby a share is transferred from one partner to another, respectively to a third party, while par. 2 provides that such transfer is effected by a contract with notarized signatures. Transfers between partners are free from any restrictions, whereas a transfer to a third party is subject to the other partners' approval. This is a clear-cut fact with no room for dispute.

Nowhere in the law has the legislator provided any special procedure for acquisition of shares through inheritance, which may be an indication for a lapse in the law that deserves to be filled. There is no doubt, however, that at the same time the legislator has clearly determined that a share can be inherited; therefore, no omissions of the law may serve as an excuse for interpreting a legal provision against the grain of the law, towards denying the right to inheritance, as unfortunately the Supreme Court of Cassation (SCC) has been doing in this country for the past couple of years. Let us not even for a moment forget that the LLC is the preferred choice of legal form for SMEs, used mostly by natural persons for whom the issue of inheriting a deceased partner is a crucial one.

Each heir is given a free choice, in accordance with the specific rules of inheritance that also apply to the inheritance of a company share, whether or not he or she accepts to inherit the share in question. Such a right of an heir may be exercised either by joining the company directly as a partner, which must follow a due process; or by addressing an explicit statement to that effect to the company, including at a general

НАРУШЕНО ПРАВО НА НАСЛЕДЯВАНЕ НА ДЯЛОВЕТЕ В ООД

Владимир Пенков

на дялове.

Чл. 129, ал. 1 от ТЗ ясно посочва, че „дружественият дял може да се прехвърля и наследява.“

В същата алинея изчерпателно се посочват различните хипотези на прехвърлянето на дружествен дял от един съдружник на друг, респективно на трети лица, а ал.2 предвижда това да става с договор с нотариална заверка на подписите. Прехвърлянето се извършва свободно между съдружници, докато прехвърлянето на дял на трети лица изисква съгласието на другите съдружници. Това е ясно и не възбужда правни спорове. Никъде законодателят не е предвидил особен ред за придобиване на дял по пътя на наследяването, което може би говори за известна празнота в законодателството, която заслужава да бъде попълнена. Безспорно е обаче, че законодателят в същото време ясно е определил, че делът може да се наследява, и законата непълнота не може да бъде основание за тълкуване на разпоредби против разума на закона, в посока отричане на правото на наследяване, както за съжаление става у нас от страна на ВКС през последните години. Да не забравяме нито за миг, че при ООД става дума за предпочитаната правна форма на дребния и среден бизнес, използвана главно от физически лица и въпросът за наследяването на починал съдружник играе централна роля.

На всеки наследник съгласно специфичните правила на наследяването, които намират приложение и в случая на наследяването на дял, е отредено да вземе сам окончателно решение, дали приема да наследява дела. Това право на наследниците може да се реализира, или чрез пряко встъпване като съдружници, което надлежно

meeting especially convened for that purpose. It is, however, unacceptable for the other partners to simply embezzle the shares of the deceased partner, without first convening a general meeting or otherwise ascertaining what the heirs' intentions are. It is the company's duty to pay out to the heirs, should they so wish, the equivalent of the value of the relevant share towards the end of the month in which the death occurred, which amount must then be deducted from the assets of the LLC and a new balance sheet must be drawn up to reflect such deduction. In this case, the heirs do not join the company as partners.

Any acts on the part of the surviving partners in violation of the law, such as failure to convene a general meeting, to invite the heirs, to honour their will, or failure to abide by imperative provisions of the law with respect to the rights of partners in relation to the share being inherited, are null and void.

SCC Decision No. Ф-129/15.07.1997 follows that same logic, stating that 'the acquisition of a company share, respectively membership in an LLC may be effected in two ways: primary or through direct legal succession; while membership through legal succession on the other hand could be acquired in one of two forms: 'by transfer or inheritance of a company share – CA Art. 129(1)'. What is more, in its decision referred to above, SCC states correctly in no uncertain legal terms that an LLC cannot deny the heir the right to succeed the grantor in his/her membership rights and obligations in relation to the company through any of its bodies, unless there is a legal obstacle preventing the heir from becoming a partner or the articles of association provide otherwise.

For greater accuracy it should also be noted that the articles of association cannot, by definition, rule out inheritance of property rights arising out of the ownership of a company share; all it can do is prevent the heirs from taking over the position of the grantor, i.e. to acquire membership rights and obligations in relation to the company. The absence of an explicit provision to that effect in the articles of association means that the general principle of inheritance as pro-

се оформя или чрез отправено изрично волеизявление, включително на свикано специално общо събрание. Недопустимо е обаче, другите съдружници, без да свикат общо събрание и без да се уверят в това, какви са желанията на наследниците, да обсебят дяловете на починалия съдружник. Задължение на дружеството е, да изплати еквивалента на стойността на дела съгласно счетоводния баланс към края на месеца, в който е настъпила смъртта на съдружника, с която стойност следва да се намали съответно имуществото на ООД и се изготвя нов счетоводен баланс, ако наследниците пожелаят това. В този случай, те не встъпват като съдружници.

Всякакви действия на преживелите съдружници в нарушение на закона, като несвикването на общо събрание, непоканването на наследниците, незачитането на тяхната воля, както и неизпълнението на императивни изисквания на закона по отношение правата на съдружниците свързани с наследявания дял, са нищожни.

В този смисъл е и Решение № Ф-129/15.07.1997 г. на ВКС, където се посочва, че „придобиването на дружествен дял, респективно членство в ООД, става по два начина: оригинерно (първично) и чрез правоприемство, а придобиването на членство чрез правоприемство бива два вида: „чрез прехвърляне на дружествен дял и чрез наследяването му – чл. 129, ал. 1 от ТЗ.“ При това, ВКС в това решение правно последователно посочва, че ООД с неговите органи не може да откаже на наследника да замести наследодателя в членствените правоотношения, разбира се, ако няма законова пречка да бъде съдружник и дружественият договор не предвижда изрично друго.

За точност трябва да се отбележи, че дружественият договор поначало не може да изключи наследяването по отношение на свързаните с дружествения дял имуществени права, а само възможността наследниците да встъпят на мястото на наследодателя, т.е. да възникне членствено правоотношение. Липсата на изрична уредба в договора означава, че се прилага предвиденият в ТЗ общ принцип на наследяване съгласно чл. 129, ал. 1 и членството в ООД се придобива с

vided under CA Art. 129 (1) applies, whereby membership in the LLC is acquired with the death of the grantor. Heir's incapacity would be the only possible obstacle to it.

The general meeting has no legal powers to deprive the heirs of their right to inheritance. The heir is fully entitled to decide whether he/she wishes to be a partner, i.e. this is an option granted exclusively to him/her: 'it solely depends on his/her own will whether an heir will make partner or will receive the cash equivalent of the inherited company share.' (Prof. Ognyan Gerdjikov, Comments on the Commerce Act)

As seen from the above, it is entirely up to the heirs to decide whether or not to join the LLC as partners, a circumstance that must, of course, be reflected in the book of shares (if the company has one) and entered in the Commercial Register; to that end, the heirs must submit a copy of the death certificate of the deceased and a certificate of inheritance. The German authors U. Eisenhardt and R. Fischer, as well as Prof. Ognyan Gerdjikov in his Comments on the Commerce Act, also support this view.

The legal provisions in Spanish law are quite explicit in recognizing the right of heirs, whether by law or by bequest, to acquire the legal status of partners in a company. The assumption is that the level of trust which the partners once enjoyed among themselves also applies to their heirs.

Even if we proceed from the restrictive interpretation of Art. 129 (1) by the SCC, when an heir is denied the right to join the LLC as partner, then said heir shall be automatically entitled to receive the cash equivalent of the inherited company share.

The SCC's interpretation and its practice of recent years resulting in an artificial distinction between the share owned by a partner in an LLC and his/her membership in it, are baffling to say the least from both a legal and a purely human perspective, as it is the share itself that substantiates and serves as the basis for said membership rights and obligations, which constitute an intrinsic and integral element of the ownership of a company share.

Moreover, no changes have been introduced to

факта на смъртта на наследодателя. Пречка за това би била недееспособността.

Общото събрание няма никакви законови правомощия да отнема на наследниците това право на наследяване. Предоставено е на наследника да прецени, дали желае да стане съдружник, т.е. това е опция единствено в негова полза – „само от неговата воля ще зависи дали да стане съдружник или да получи паричния еквивалент на наследеното дялово участие“ (проф. Огнян Герджиков – *Коментар на търговския закон*).

Видно от посоченото, само от волята на наследниците зависи дали да встъпят в ООД, което обстоятелство, разбира се, следва да се отрази в книгата на дяловете, ако има такава, и в търговския регистър, като бъдат задължително приложени от наследниците смъртният акт и актът за наследници. В този смисъл са тълкуванията и на германските автори U.Eisenhardt и R.Fischer, а и на проф. Огнян Герджиков в *Коментар на търговския закон – 1994 г.*

Изрична е правната разпоредба в испанското законодателство, съгласно което се признава на наследниците по закон или по завещание правното положение на съдружник. Счита се, че доверието, което са имали съдружниците помежду си, се разпростира и върху техните наследници. Дори ако изхождаме от рестриктивното тълкуване на чл. 129, ал. 1 от страна на ВКС и бъде отказано на наследник по право да встъпи като съдружник в ООД, веднага се изплаща на наследниците еквивалентът от стойността на дружествения дял.

Все пак буди недоумение от правна и житейска гледна точка тълкуването и практиката на ВКС през последните години, изкуствено да разграничава притежавания от съдружника дял в ООД от членствените му правоотношения в ООД, макар именно дялт да материализира и основава самите членствени правоотношения, които са иманентни и неделима част от дружествения дял.

При това не е имало никакви изменения в ТЗ, който императивно разпорежда, че дяловете в ООД могат да се наследяват! Навеждат се раз-

the CA, which explicitly provides that shares in an LLC may be inherited! Abovementioned court practice debates that according to CA Art. 125 (1) membership rights of a partner are terminated automatically in the event of his/her death, citing this as an argument in support of the claim that membership rights and obligations are severed for good.

Indeed, this could not be any other way – it is from the moment of termination of the membership rights of the deceased that the rights of the heirs take automatically effect. This provides the basis for new membership relationships, namely between the heirs and the company.

The irrational, legally absurd and artificial distinction between ownership of a company share in terms of property and the membership rights arising exactly on the basis of such ownership, has led to various distortions of case and registration practices. Thus, SCC Decision No. 166/30.03.2009, SCC Rulings No. No. 464/20.09.1996 and 232/29.03.2002, and SCC Decision No. 161/11.01.2011 all determine that the right of inheritance is always a right of a pecuniary nature, since personal and non-pecuniary rights, including the status of partner in an LLC, are not passed automatically from a grantor to his/her heirs. As if the law itself does not define the actual share as a form of participation in the company assets. Pursuant to CA Art. 127, each partner owns a share in the company assets; it is that share that determines and gives substance to all other rights and prerogatives of the partner. The personal membership rights and obligations referred to by the SCC, as a result of the acquisition of partnership status by the heir, take effect after the heir has joined the company. It is only the company share that is inherited; all other rights arise as a natural consequence of the fact of the new partnership composition.

The application of legal norms contrary to their content and meaning allows, in practical terms, the embezzlement of the share of the deceased partner by the surviving partner, without duly informing the heirs, let alone properly compensating them.

съждения, че съгласно чл. 125, ал. 1, т. 1 от ТЗ членствените права на съдружник автоматично се прекратяват с неговата смърт, като аргумент, че членствените правоотношения безвъзвратно са прекратени.

Това не може и да бъде другояче - та нали точно от момента на прекратяването на членствените права на починалия съдружник, автоматично възникват и се „активират“ правата на наследниците, като на това правно основание се създават нови членствени отношения.

Нелогичното, правно абсурдното и изкуствено разграничаване на правата върху дела като имуществено изражение и членствените права, които възникват именно на основание притежавания дял, доведе до различни изкривявания на съдебната практика и практиката в регистърните производства. Решение № 166/30.03.2009 на ВКС, Определение № 464/20.09.1996, Определение № 232/29.03.2002 на ВКС, Решение №161/11.01.2011 на ВКС приемат, че наследяването винаги е право с имуществен характер, тъй като личните и неимуществените права, включително и членствените правоотношения в ООД на съдружник, не преминават автоматично върху неговите наследници. Сякаш законът не дефинира самия дял като участие в имуществото на дружеството. Съгласно чл. 127 от ТЗ всеки съдружник има дружествен дял от имуществото на дружеството. Именно този дял обосновава всички други права на съдружника. Визиранията от ВКС лични членствени правоотношения – новите такива, възникват след встъпването в дружеството от страна на наследника. Наследява се само дружественият дял, а другите права са естествена последица от факта на новото съдружие.

Прилагането на правните норми в нарушение на тяхното съдържание, довежда до допускане на практическо обсебване на дела на починалия съдружник от страна на преживелия съдружник, дори без да се уведомят наследниците и без да бъдат компенсирани надлежно.

При сегашната практика е съвсем достатъчно съдружникът на починалия друг съдружник, който макар да притежава едва 10% и да няма

Under current practice of the courts, it is quite sufficient for a surviving partner who barely owns 10% of the equity and has scant contribution to the growth of the company, to somehow obtain a second original or even a copy of the death certificate and without convening a general meeting and inviting the heirs, without proper minutes stating explicitly that the heirs are not acceptable as partners (whether on legal grounds or otherwise) and without paying them the cash equivalent of their company shares, then to simply indicate within minutes with clearly false contents drafted by him/her, that he/she is the sole owner and is taking over the share of the deceased partner through paying in the nominal value of the registered capital – something that clearly contains the element of document fraud, in order to embezzle the entire LLC.

From that moment on, it is as if the Commercial Register and the entire judicial system collude to cement the situation created by the dishonest partner who while ‘rubbing his/her hands’ is watching the powerlessness of the heirs to break through the jurisprudential siege. Surely at long last justice will prevail, but the judicial system’s belated protection renders such justice too little, too late in a case as referred to above. The possible conviction by a criminal court of justice for the crime of documentary fraud committed by the surviving partner would be small consolation to the heirs.

Thus, the dishonest partner robs the deceased of his/her rights, the fruits of his/her labour, even part of his/her life, by refusing to pay the heirs the cash equivalent of their share.

Therefore the SCC should not be allowed to interpret an imperative legal norm contrary to its contents without consideration of common fairness and the will expressed by the partners in their lifetime, as codified in the articles of association of the company. Otherwise the enormous human loss caused by the death of a partner is compounded by practically irrecoverable damages to his/her heirs.

Through its most recent practices, the SCC has further weakened the legal status of the heirs;

кой знае какви приноси за развитието на дружеството, по някакъв начин да се е снабдил с друг оригинал или копие на смъртния акт, и без да свиква общо събрание, без покана до наследниците, без надлежен протокол, без изрично да декларира, че не приема за съдружници наследниците (независимо дали на законно или друго основание) и без да заплати еквивалента на имуществените права на наследниците, да посочи в съставен от него протокол с невярно съдържание, че е единствен собственик и поема дела на починалия съдружник - нещо, което безспорно съдържа състава на документно престъпление, внасяйки номинала от регистрирания капитал, за да обсеби практически ООД.

От тук нататък и търговският регистър, и цялата съдебна система сякаш се подчиняват на новосъздаденото от недобросъвестния съдружник положение, който „потривайки ръце“ наблюдава безсилието на наследниците да „пробият“ правозащитната система. Сигурно накрая правото ще възтържествува, но закъснелата защита от правосъдната система често практически я обезсмисля във визирания от мен случай. Малка утеха ще бъде евентуалното осъдително решение на наказателен съд за извършеното от преживелия съдружник документно престъпление. И така, този недобросъвестен съдружник ограбва правата и част от труда на живота на починалия съдружник, като дори не изплаща на наследниците финансовия еквивалент на дела.

Затова не следва да се допуска от ВКС тълкуване обратно на съдържанието на императивна правна норма, неотчитайки житейската справедливост и изразената между съдружниците приживе воля, обективизирана в дружествения договор. В противен случай огромната загуба от смъртта на съдружника се умножава и с на практика невъзстановими щети за наследниците.

Чрез своята най-нова практика, ВКС допълнително отслабва правните позиции на наследниците, като отделни съдии, включително в СГС, абсурдно посочват, че наследниците нямали правен интерес да искат обезпечение, или пък предвиждат огромни гаранции, тъй като нико-

individual judges, including Sofia City Court justices, absurdly allege that the heirs have no legal interest in claiming collateral, or demand exorbitant guarantees, justifying that with the fact that the heirs, having never been partners in the LLC, might harm the interests of the company, while blatantly disregarding the counterargument, namely that at the same time the company is unlawfully exploiting assets belonging to the heirs for a profit, without in any way having compensated them for that privilege.

Given the case law invoked by SCC, by its Decision No. Ф-29/08.04.2010, the Sofia Appellate Court at least confirms that prior to 'taking over' the share of the deceased partner, the other partner should have convened a general meeting, and if the surviving partner refuses to accept the heirs as partners, he/she must present evidence that the company has settled any and all property relations with said heirs. In other instances not even that is required by the varying case law.

Even if we assume, for the sake of argument, that the share does not coincide with a partner's membership rights and obligations in an LLC, as a result of which a share is practically not inheritable, whereas only the pecuniary entitlements arising therefrom are inheritable, then it becomes quite clear that the LLC may deny partnership to the heirs provided that it has immediately compensated them with the cash equivalent of their inherited share.

Registry clerks must check and verify all this ex officio, especially if notified by the heirs to that effect.

The current legal framework, notably the CA and the Commercial Register Act (CRA), despite all gaps therein, is clear enough in explicitly providing for proper control by the courts and the Commercial Register preventing, respectively reversing the unlawful embezzlement by a dishonest partner of the share of a deceased partner without due and proper compensation for their heirs. When functions of registry clerks are reduced to the mechanical entry of data, without verifying their completeness and without checking the documents required

га не са били съдружници в ООД до този момент и се опасяват да не се увредят интересите на дружеството, без аналогично и еквивалентно да съобразяват, че в същото време дружеството противоправно използва имущество на наследниците и се обогатява от него, без да е компенсирало по какъвто и да е начин за това наследниците.

При въведената от ВКС практика, с решение № Ф-29/08.04.2010 на САС поне се потвърждава, че преди другият съдружник да „поеме“ дела на починалия съдружник, същият трябва да е свикал общо събрание, а ако е отказал приемането на наследниците за съдружници, да представи доказателство за уредени имуществени отношения с наследниците. В други случаи от разнообразната съдебна практика и това не се изисква. Дори ако хипотетично приемем това, че делът не съвпада с членствените правоотношения в ООД, вследствие на което делът практически не може да се наследи, а се наследяват само произтичащите от дела имуществени права, то е съвсем ясно, че може да се откаже приемането на наследниците като съдружници, само ако ООД веднага заплати еквивалента на дела на наследниците.

За всичко това следва да следят служебно и упражняват контрол длъжностните лица по вписванията, особено ако им е било обърнато внимание от наследниците.

Сегашната законова уредба, както в ТЗ така и в Закона за търговския регистър (ЗТР), независимо от празнотите, е достатъчно ясна и изрично предвижда надлежен контрол от страна на съда и регистъра за предотвратяване, респективно прекратяване на самоволно противозаконно обсебване от страна на недобросъвестен съдружник на дела на починалия съдружник без компенсиране на наследниците. Свеждането обаче на дейността на длъжностните лица по вписванията до формално въвеждане на данни без проверка за тяхната съвкупност и без проверка за наличието на изискуемите от закона документи в съответствие с чл. 21, т.4 във връзка с т.5 от ЗТР,

by law for compliance with Art. 21 (4) & (5) of the Commercial Register Act, this may produce the kind of entries that create a sense of insecurity and instability for SMEs.

This prompts the conclusion that additional training of registry clerks, as well as stricter professional oversight on whether all conditions and requirements as prescribed by law have been satisfied are desperately needed. Of course, ultimate discretion lies with the relevant public servants, who should, however, be aware of the huge burden of responsibility placed upon them and the harm they can cause by acting negligently.

Given the practices described above, in addition to disciplinary responsibility, public servants must also assume albeit limited liability for the quality of their work. Besides speed and efficiency, the Commercial Register must also guarantee accuracy, if businesses are to be able to rely on it.

Often in the supporting arguments of a court ruling we encounter the justification that the heir seeks to acquire the shares in question as a third party, therefore all provisions concerning the admission of a new partner acting in his/her own capacity must be adhered to, subject to a resolution of the general meeting. The court points out that it is not the share but the membership right that authorizes a person to participate in the management of a company.

Then, from Varna Appellate Court Decision No. 90/23.06.2010 we learn that the heirs to a partner 'are the acquirers of his/her shares', while at the same time being 'third parties' vis-à-vis the company, therefore they can acquire membership rights only if admitted as new members.

All of the court decisions referred to above recognize, on the one hand, that 'the company share alone' is subject to inheritance. However, on the basis of the existing legal provisions regarding the transfer of shares they draw the completely irrational from a legal perspective and absurd conclusion that there is no other way to acquire company shares apart from their transfer between existing partners or the admission of third parties as new ones.

води до вписвания, създаващи нестабилност и несигурност за малките и средни предприемачи. Това налага извода за необходимост от допълнителна квалификация на длъжностните лица по вписванията, както и по-строг професионален надзор върху това, дали са взети предвид всички изискуеми от закона обстоятелства. Разбира се, оценката остава единствено прерогатив на длъжностните лица, но те следва да осъзнават огромната отговорност, която носят и вредите, които могат да нанесат, ако действат небрежно. При визираните практики освен дисциплинарна отговорност, длъжностните лица би трябвало да носят макар и ограничена материална отговорност, което ще допринесе за подобряване качеството на работата. Освен бързина, регистърът следва да осигурява и точност, иначе предприемачите не могат да разчитат на него.

Често в мотивите на съдебните решения срещаме аргументацията, че наследникът се явява приобретател на дяловете като трето лице, и затова следва да се спазват всички разпоредби за приемане на нов съдружник на собствено основание, след решение на общото събрание. Посочва се, че не делът, а правото на членство дава право на участие в управлението на дружеството.

От Решение № 90/23.06.2010 на Варн. Ап. Съд пък разбираме, че наследниците на съдружника „се явяват приобретатели на дяловете му“, но същевременно били „трети лица“ за дружеството, поради което могли да придобият членствени права само по пътя на приемането на нови членове.

Във всички визирани горе решения на съдилищата се признава от една страна, че предмет на наследяването е „единствено дружественият дял.“ Но от съществуването на изричната законова регламентация за прехвърляне на дяловете се прави правно абсолютно необоснованият и абсурден извод, че няма друг начин за придобиване на дялове, освен прехвърлянето на дялове между съдружници или пък приемането на трети лица като съдружници.

Сякаш в ТЗ не е ясно дефинирано в чл. 129, ал. 1, че наред с прехвърлянето на дялове, дяловете

One would think that there is no explicit provision in CA Art. 129 to the effect that in addition to being transferred, shares can also be 'inherited'.

It is not that hard to draw the logical legal conclusion that the option of inheritance solely depends on the will of the heirs, and can never be subjugated to the will or decision of the general meeting, and even less, to that of the other partner (if the LLC had two partners in the first place), who under the law is given no additional rights and competences related to the death of the deceased partner. All rights emerge directly to the benefit of the heirs should they opt to join the company, provided that there are no legal obstacles nor do the articles of association prescribe any conditions for admission that one or more of the heirs fail to meet. The rest of the partners are solely obligated to undertake relevant technical steps to ensure admission of the heirs as full partners in the company.

Even today none of the courts has disputed the right of heirs to transfer the rights over a company share to another partner, which in itself prompts the legally reasoned conclusion that such a right of the heirs can under no circumstances be violated by the other partners through abusing, of their own accord, the legal form of the general meeting to dispose of the share of the deceased partner, thus depriving the heirs of this right and practically embezzling the share.

Frequently occurring and tolerated by both the Commercial Register and the courts, but nonetheless even more absurd, is another scenario in which all the surviving partner needs to do to acquire title of the deceased partner's share is to draw up minutes presenting him/herself as the sole owner, in support of which he/she submits a miraculously obtained second original of the death certificate of the deceased, having no right to possess one in the first place, which in the end allows him/her to take over the entire LLC.

Regrettably, such artificial distinction between a share in an LLC and the rights of membership in it leads to flaws in the supervision of entering

„може да се наследяват.“

Сякаш е трудно да се направи логичното правно заключение, че възможността за наследяване единствено зависи от волята на наследниците, и изобщо не може да зависи от волята и решението на общото събрание и още по-малко от волята на другия съдружник (ако ООД е било с двама съдружници), на когото законът не предоставя никакви допълнителни права и компетенции свързани с факта на смъртта на другия съдружник. Всички права възникват директно и пряко в полза на наследниците, ако те приемат да встъпят в дружеството и няма законови пречки и дружественият договор не е предписал условия за встъпване, на които някои от наследниците не отговарят. Останалите съдружници са задължени само да предприемат необходимите технически стъпки за осигуряване на встъпването на наследниците.

И сега съдилищата не оспорват правото на наследниците да предоставят правата върху дела на друг съдружник, от което само може да се направи правно обосноваият извод, че това право по никакъв начин не може да се обсеби от останалите съдружници, като те по собствено усмотрение, използвайки правната форма на решение на общото събрание, се разпореждат с дела на починалия съдружник, отнемайки това законно право на наследниците, практически обсебвайки дела.

Абсурдно пък изглежда често срещаната, но търпяна, както от регистъра, така и от съда хипотеза, при която останалият сам друг съдружник, представяйки единствено протокол, че се обявява за едноличен собственик и като такъв поема дяловете на починалия съдружник и като единствено доказателство представя, незнайно как получен втори оригинал на смъртен акт, върху който дори няма право, обсебва цялото ООД.

За съжаление, това изкуствено разграничаване на дела в ООД от членствените права, води до пропуски в контрола при вписванията на промените в търговския регистър, като не се изисква най-малкото доказателство за това, че надлежно

changes in the Commercial Register, where registry clerks fail to demand a shred of evidence that a general meeting has been duly convened or that the company has settled relations with the heirs in one way or the other.

Unacceptable, even legally inadmissible is the current practice of the Commercial Register and the courts to 'guard' the illicitly misappropriated rights of the surviving partners, while completely neglecting the rights of the heirs, as illustrated by the cases referred to hereinabove. When filing a suit or a claim for compensation against the company, the wronged heirs, who have in the meantime been reduced to the weak party, often have to learn that as a third party vis-à-vis the LLC, they have no legal interest in it and that their claim for significant collateral is being considered ungrounded as this may allegedly harm the company.

Therefore, it is necessary to supplement the CA as soon as possible, to the effect that shares of a deceased partner are inherited at the sole discretion of the heirs, without any interference on the part of the general meeting, provided that there are no legal hurdles or other restrictions in the articles of association for instance.

The CA should also prescribe the exact steps for heirs to join an LLC as partners.

For all cases where the heirs do not, for one reason or another, become partners, the CA should explicitly state that the LLC is obliged to immediately pay out to them the cash equivalent of the share, or to enter into an agreement with the heirs regarding the terms of settlement of the pecuniary implications resulting from the death of the deceased. If none of the above is the case, then the heirs should have every right to join the LLC as partners.

Relevant changes must also be made in the CRA, which should make it incumbent upon registry clerks to check that all requisite documents are present and, if any of those are missing, or if the heirs have made a contestation, supported with evidence of a claim filed with a court of law, they should suspend registration until such omissions are cured or until the court has passed a ruling. Clerks should be made li-

е било свикано общо събрание и че отношенията с наследниците са били уредени по един или друг начин.

Неприемлива, и дори правно непоносима е сегашната практика, регистърът и съдът на практика да „охраняват“ дори присвоените противоправно права на преживелите съдружници, и изобщо да negliжират правата на наследниците, каквито обстоятелства и случаи посочих по-горе. Често оцетените наследници, вече превърнали се в слаба страна, при завеждане на искове и молби за обезпечение, трябва да разберат, че квалифицирани като трети лица що се касае до ООД, нямат правен интерес, или пък, че не е обоснована претенцията им за значително обезпечение, тъй като това можело да увреди дружеството.

Затова, час по-скоро следва да се допълни ТЗ в смисъл, че наследяването на дяловете на починал съдружник се решава единствено от самите наследници без намеса от общото събрание, стига да няма законови пречки или такива, посочени в дружествения договор.

ТЗ следва да дефинира и точните стъпки за встъпване на наследниците като съдружници в ООД. За всички случаи, в които наследниците по една или друга причина не стават съдружници, ТЗ следва изрично да посочи, че ООД следва веднага да им изплати еквивалента от дела или да е подписано споразумение с наследниците за условията на уреждане на имуществените последици. Ако това не е налице, наследниците по право встъпват в ООД като съдружници.

Съответно следва да се измени и допълни ЗТР, който да задължава длъжностните лица по вписването да проверяват наличността на всички документи и при липса на някои от тях или при входиране на възражение от наследниците, с посочване на данни за заведен иск, да спрат регистрацията до отстраняване на пропуските, респективно до произнасяне на съда. За пропуски следва да се предвиди дисциплинарна и материална отговорност.

В противен случай сме изправени пред ситуация на практическа невъзможност наследниците, които са оцетени от недобросъвестните съ-

able to disciplinary sanctions or fines for omissions on their part.

Otherwise, we would be facing a practical impossibility for the heirs, once ripped off by dishonest partners, to have their rights duly and properly protected, which is often also in the best interest of the LLC itself.

Pursuant to the explicit provision of CA Art. 129 (1), it is legally inadmissible for the heirs of the deceased partner to be equated to random third parties, totally unrelated to the LLC, while surviving partners benefit from non-existent rights, allegedly derived from the death of the deceased partner, which take precedence over the rights of the heirs themselves.

Otherwise, SMEs would switch to the public shareholding company as a form of incorporation, which is typical for big business and entities listed on the stock exchange and not particularly suitable for them in the first place, where the above described problems with inheritance simply do not exist.

Let us not forget also that the Bulgarian CA is directly influenced by Spanish and German law, therefore any restrictive interpretation of omissions in the texts, bordering on *contra legem* to the intended meaning and significance of the possibility for company shares to be inherited, i.e. disregarding the legislator's intentions and considerations should be considered erroneous and lacking conformity with the will of the legislator.

It is therefore advisable to supplement existing legislation in order to preclude any possibility for abuse of existing gaps by dishonest partners who take advantage of the death of a partner to practically embezzle the entire LLC, without having compensated the heirs with the cash value of the deceased's share.

Thus, it turns out that the legal status of the heirs is even inferior to that of third parties applying to acquire a share, since heirs are equated to an expelled partner – a practice that needs to stop as soon as possible, as the LLC is the typical and preferred form of incorporation for SMEs where the scenario of a partner's death raising the issue of inheritance of his/her share by the

дружници, да защитят надлежно своите права, често в изгода на интересите и на самото ООД.

При изричната норма на чл. 129, ал. 1 от ТЗ е правно недопустимо наследниците на починалия съдружник да бъдат приравнявани на обикновени, несвързани с ООД трети лица, а преживелите съдружници да се ползват от несъществуващи права вследствие смъртта на съдружника им – по-големи от правата на самите наследници.

В противен случай, този дребен или среден бизнес ще премине към използването на АД – типично за едрия бизнес и участниците на фондовата борса, където визираните проблеми за наследяване не съществуват, макар тази форма да не е подходяща за тях.

Да не забравяме също така, че нашият ТЗ е пряко повлиян от испанското и германското право, поради което всяко рестриктивно тълкуване на непълнотите в закона, стигащи до тълкуване *contra legem* на смисъла и значението от възможността за наследяване на дялове, неотчитайки волята и съображенията на законодателя следва да се считат грешни и несъответстващи на волята на законодателя.

Препоръчително е и в тази насока да се допълни законодателството с оглед избягване на все повече злоупотреби от страна на недобросъвестни съдружници, които използвайки смъртта на своя съдружник, практически обсебват ООД, без в същото време дори да са изплатили еквивалента на стойността на дела.

По този начин се оказва, че правният статут на наследниците дори е по-лош от този на третите лица, кандидатстващи да закупят дял, като те са приравнени на изключен съдружник – нещо, което по възможно най-бърз начин следва да се прекрати, тъй като именно ООД е типичната и предпочитана правна форма на дребния и среден бизнес, а именно в тези случаи възниква често хипотезата на смърт на съдружник и наследяването на дял, предвидено изрично като възможност в нашия ТЗ.

Наследниците според практиката на съдилищата от една страна имат право да се разпореждат

heirs – a possibility explicitly provided for by the Bulgarian CA, is all too possible and even natural.

According to current court practice, while the heirs are, on the one hand, entitled to dispose of the share they have inherited by transferring it to one of the surviving partners, at the same time, without such a scenario playing out in practical terms, the courts in some cases allow unilateral acts amounting to a 'takeover' (i.e. plain embezzlement) of the deceased partner's share by the surviving partner, who 'assumes' the rights and entitlements of the heirs to inherit the property rights over the company share as recognized even in the most restrictive interpretation of the above mentioned CA Art. 129 (1). The heirs do not even suspect that such acts have been undertaken and are faced with a *fait accompli*, finding themselves in a legal *cul-de-sac*. They are then forced to engage in legal disputes and wage court battles for years on end, and even if they eventually win, they may end up in possession of an LLC that is plundered, decapitalized and dysfunctional.

The logical continuation of such judicial malpractice is that neither the surviving partners nor the company as a whole can be 'forced' to pay the cash equivalent of the inherited share to the heirs – another legal obligation explicitly prescribed in the CA, because the courts are less concerned with the rights of the weaker party. Pursuant to the explicit provisions of CA Art. 129 (1), unless legal or other obstacles arise, the heirs are fully entitled to inherit the company share and that right of inheritance is in no way dependent on the will of the general meeting or of any other partner; therefore, if the heirs have been prevented by any surviving partners from joining the LLC as full partners, they must have the legal option of filing a claim under CA Art. 71. The membership rights themselves arise automatically with the death of the grantor who was a partner in the company, irrespective of the moment they were registered.

The court's assertion that the heirs have no right to file a claim under CA Art. 71 as they were never, not even for a moment, partners in the

с дела, който наследяват, като насочат дела към някой от преживелите съдружници, а същевременно, без да е налице такава хипотеза, същите съдилища в някои случаи допускат едностранно действие на т.н. „поемане“ (т.е. обсебване) на дела от преживелия съдружник, който „встъпва“ в посочените горе и признати от съда дори при рестриктивното тълкуване на чл. 129, ал. 1 права на наследниците за наследяване на имуществените права от дружествения дял. Наследниците дори не подозират в този момент за тези действия и са поставени пред свършен факт, в изключително тежко от правна гледна точка положение. За това им се налага да водят многогодишни правни спорове и съдебни битки, които дори след години да завършат успешно за наследниците, поради декапитализирано и разграбено ООД не могат да доведат до желания резултат. Продължението на тази поначало „сбъркана“ практика е, че тези други съдружници, както и дружеството не могат да бъдат „принуждавани“ да изплатят еквивалента на наследения дял на наследниците – също изрично предвидено в ТЗ, тъй като съдилищата не са така загрижени за правата на по-слабата страна.

При изричната разпоредба на чл. 129, ал. 1, която предвижда наследяването на дружествения дял, ако не са налице законови или други пречки за това като опция на наследниците, която не зависи от волята на общото събрание или какъвто и да е друг съдружник, когато същите са били възпрепятствани от другите съдружници и не са били в състояние да встъпят в ООД като съдружници, те на общо основание би следвало да имат правна възможност да завеждат иски по чл. 71 от ТЗ. Самите членствени права, независимо в кой момент са били регистрирани, настъпват автоматично със смъртта на наследодателя, който е бил съдружник.

Застъпваният от съдилищата възглед, че наследниците нямат право на иск по чл. 71, тъй като в нито един момент не са били съдружници,

company just goes to show how dangerous the restrictive interpretation of CA Art. 129 (1) really is, as it deprives the heirs of the possibility to defend their rights and entitlements, even if they are in a position to prove that no legal obstacles exist for their inheritance of the share and despite having legally opted to join the LLC as partners.

The adoption of the relevant amendments to the CA and CRA, which would contribute significantly to the establishment of the LLC as the preferred form of incorporation of SMEs, will give the necessary confidence and a sense of security to natural persons who have pooled their efforts for pursuing joint economic activity, while their heirs will be in a position to inherit the company share in accordance with the original intention of the founders of the company, if the articles of association do not provide otherwise.

показва само колко е опасно рестриктивното тълкуване чл. 129, ал. 1, което води до загуба на възможността от страна на наследниците, които докажат, че не е имало пречка за наследяването на дела и са приели тази законова опция да встъпят като съдружници в ООД, да защитят правата си.

Приемането на съответни изменения и допълнения в ТЗ и в ЗТР, значително допринасящи за утвърждаването на ООД като предпочитаната правна форма на дребното и средно предприемачество, ще създаде увереност и сигурност у физическите лица, обединили се за извършване на съвместна стопанска дейност, а техните наследници ще могат да наследяват дружествения дял, каквото е било и намерението на тези физически лица при създаването на ООД, ако не са предвидили друго в дружествения договор.

COMPANY LAW

LEGAL SIGNIFICANCE OF ENTRIES INTO THE BOOK OF SHAREHOLDERS

Svetlin Adrianov

The Book of Shareholders is one of the most important documents in a shareholding company, of great significance for the lawful conduct of business and for protecting shareholders' rights. Despite that fact, the provisions of the Commerce Act governing such an important document for any company are rather scant and utterly insufficient and for more than 20 years since the adoption of CA continue to prompt disputes that on occasion even result in controversial decisions of the Supreme Court (of Cassation).

The text in the Commerce Act dealing with the Book of Shareholders is limited to just a few

ДРУЖЕСТВЕНО ПРАВО

ПРАВНО ЗНАЧЕНИЕ НА ВПИСВАНИЯТА В КНИГАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Светлин Адриянов

Книгата на акционерите е един от най-важните документи в акционерното дружество, който е от съществено значение за законосъобразната дейност на дружеството и за защита на правата на акционерите. Въпреки това, уредбата на този толкова значим за дружеството документ от Търговския закон е крайно лаконична и недостатъчна и вече повече от двадесет години след създаването на закона, продължава да поражда спорове, водещи дори и до противоречива практика на Върховния (касационен) съд.

Търговският закон се ограничава в рамките на няколко текста до посочване кои обстоятелства подлежат на вписване в книгата по отношение

passages identifying the kinds of facts that are subject to entry in it, in terms of registered shares and interim certificates, to the effect that 'persons representing the company' are obligated to 'cause' the entry of all such facts and that the transfer of registered shares and interim certificates, as well as all pledges of registered shares, 'take effect for the company' from the moment of entry into the Book of Shareholders. We leave without comment the fact that in the mere total of 5 Commerce Act provisions governing legal relationships involving the document in question, three different designations are being used: 'Book for Shareholders' (CA Art. 179), 'Book of Registered Shareholders' (CA Art. 185) and 'Book of Shareholders' (CA Arts. 186, 261г & 262ш).

The absence of an exhaustive legal framework and clear-cut requirements for the procedure and method of keeping the Book of Shareholders, on the one hand, and the ambiguity regarding the legal effect of entering a fact in it, on the other, give rise to all sorts of problems and disputes in corporate practice, starting with negligently kept or non-existent, or multiple and mutually contradictory books of shareholders in the same company, all the way to fraudulent entries made by management bodies or individual shareholders.

Furthermore, case law interpretations of the legal effect of making an entry have prompted diametrically opposed rulings by the Supreme Court of Cassation.

Thus, some SCC panels of judges believe that unless a transfer of registered shares is entered into the book of shareholders, the transferor who is entered in the book rather than the acquirer is still in possession of the shares, therefore the acquirer is not only barred from exercising their voting and other rights as a shareholder, but also has no legitimacy to demand the annulment of a decision adopted by the shareholders' General Meeting. Others, however, claim that the entry of the endorsement effecting the transfer of registered shares into the book has only declarative value vis-à-vis the company, as the translative effect with respect to the acquirer occurs from the moment of such endorsement,

на поименните акции и временните удостоверения, че „лицата, представляващи дружеството“ са длъжни да „осигурят“ вписването на тези обстоятелства и, че прехвърлянето на поименни акции и временни удостоверения, както и залогът на поименни акции „имат действие спрямо дружеството“ от момента на вписването в книгата на акционерите. Без коментар оставяме, че в общо 5-те текста на Търговския закон, уреждащи правоотношенията, свързани с този документ, той е назван по три различни начина – „книга за акционерите“ (чл. 179 от ТЗ), „книга на поименните акционери“ (чл. 185 от ТЗ) и „книга на акционерите“ (чл. 186, чл. 261г и чл. 262ш от ТЗ).

Липсата на изчерпателна уредба и категорични изисквания по отношение на реда и начина за водене на книгата на акционерите от една страна и неяснотата на правното значение на вписването пораждат различни проблеми и спорове в търговската практика, като се започне от нередовно водени или въобще несъществуващи книги на акционерите, многобройни и противоречиви книги на акционерите в едно и също дружество и се стигне дори до злоупотреби с вписванията от страна на органи или на акционери.

Наред с това тълкуванията в съдебната практика на действието на вписването доведоха до напълно противоположни решения на Върховния касационен съд.

Така, някои състави на ВКС считат, че докато прехвърлянето на поименните акции не бъде вписано в книгата на акционерите, за титуляр на тези акции се смята вписаният в книгата прехвърлител, а не приобретателят, поради което последният не само не може да упражнява правото на глас и другите акционерни права, но дори не е легитимиран да предяви иск за отмяна на решение на Общото събрание. Други пък застъпват, че вписването в книгата на джирото за прехвърляне на поименните акции има само декларативно действие спрямо дружеството, тъй като транслативният ефект по отношение на приобретателя се поражда от момента на джирото, поради което правата му на акционер могат да се противопоставят на дружеството и с уведомяване на последното за извърше-

therefore their rights as a shareholder may be opposed to the company by way of notification of the latter of the endorsement thus made.

While the issue regarding the scope and nature of the act of making an entry vis-à-vis the company may sooner or later be resolved through a ruling of the Supreme Court of Cassation, the absence of a procedure and guarantees for the storage and keeping of the book of shareholders will continue to breed problems, on the one hand, because of the diverse practices of businesses in keeping the book, and on the other, no less importantly, because of the absence of a mechanism to ensure the accuracy and veracity of the entries made. Such ambiguity and absence of rules can be eliminated through a measured and rational supplement of the legal framework contained in today's Commerce Act.

Of great significance for the practical elimination of problems would be the provision of legal guarantees as to who will be in charge of keeping the book and how, and who will be responsible for making the entries; the law should explicitly prescribe that the book of shareholders is to be kept by two members of the board of directors or, respectively, the managing board of the company, appointed by a board decision, in accordance with a procedure determined by the rules for keeping the book of shareholders, while said rules are to be adopted by the board of directors or, respectively, the managing board of the company.

Also, to avoid any confusion with respect to the type and form of such books and, most importantly, the risk of creating and keeping concurrently more than one book for the same company, the law may prescribe a standard form for those books, which every company, upon its incorporation, should receive from the Commercial Register, duly registered therewith, in tamper-proof binding and with numbered pages. At the same time a procedure for restoration or continuation of the book in case of loss or destruction, or when it becomes filled up should also be implemented.

Last but not least, the law could provide for books of shareholders to be deposited with a notary public for safekeeping, subject to a service contract between the notary and the

ното джиро.

Докато въпросът относно обема и характера на действието, което има вписването по отношение на дружеството обаче рано или късно би могъл да се разреши и чрез тълкуване от страна на Върховния касационен съд, липсата на ред и гаранции по отношение на поддържането и воденето на книгата на акционерите ще продължи да създава проблеми от една страна поради разнообразната практика на търговците по отношение на воденето на книгата, но и не на последно място, поради липсата на механизъм за осигуряване на точност и достоверност на вписванията и на отговорност за извършените вписвания. Тази неяснота и липса на правила обаче може да се преодолее само чрез едно добре премерено и прагматично допълнение на предоставената от Търговския закон правна уредба.

От голяма полза за практическото предотвратяване на проблемите например би било създаване на законови гаранции по отношение на това кой води книгата и по какъв начин и кой отговаря за вписванията в книгата, като се предвиди конкретно, че книгата се води и вписвания в нея се правят от двама членове на съвета на директорите или съответно на управителния съвет на дружеството, определени с решение на съвета и по ред, определен с правилник за водене на книгата на акционерите, приет от съвета на директорите, респективно от управителния съвет на дружеството.

Освен това, за да се избегне разнообразие по отношение на вида и формата на книгите и най-вече риска от създаване и съществуване едновременно на повече от една книга в едно дружество, би могло да се предвиди, че книгите са по нормативно определен образец и че всяко акционерно дружество при учредяването си получава от Търговския регистър регистрирана също в Търговския регистър пронумерована и прошнурована книга, като съответно се предвиди ред за възстановяване или продължаване на книгата, когато тя бъде унищожена или изгубена или когато се запълни.

Не на последно място би могло да се предвиди книгите на акционерите да бъдат депозирани на съхранение при нотариус по дого-

company, said contract also being entered into the Commercial Register and providing that all entries made in the book by the authorized persons are to be authenticated by the same notary responsible for safekeeping the book.

The introduction of such measures, by themselves not particularly complicated or burdensome, would to a great extent eliminate the problems encountered in corporate practice, irrespective of the ultimate interpretation that the SCC, or the legislator for that matter, would give regarding the legal effect of making such entries in the book vis-à-vis the company.

вор между нотариуса и дружеството, който договор да се предоставя също на Търговския регистър по партидата на дружеството, като се предвиди, че вписванията в книгата от оправомощените за това лица ще бъдат удостоверявани от нотариуса, съхраняващ книгата.

Въвеждането на такива, не особено сложни и утежняващи мерки, до голяма степен би отстранило проблемите, пораждащи се в практиката, независимо от крайното тълкуване, което би дал ВКС, а защо не и законодателят, на правния ефект на вписването в книгата по отношение на дружеството.

INTERNATIONAL TRANSPORT

FREIGHT FORWARDER'S LIABILITY FOR CARGO LOST BY CARRIER

Alexander Stefanov

Although the forwarder is by no means a new concept under Bulgarian law and although public relationships in the context of freight forwarding services are largely settled, some regulatory gaps that need filling still exist. These are largely due to ever increasing expectations and requirements on the part of consignors, as well as increasingly fierce market competition - factors that force forwarders to undertake certain commitments at the pre-contractual phase that they are not prepared to fulfil when providing the actual service.

Of special importance in this context is the issue of the forwarder's liability in cases where the cargo either arrives damaged at its destination or not at all.

Clearly, in such cases it is the carrier that must be held liable in the first place, but when the carrier cannot be identified or is unable to mend

МЕЖДУНАРОДЕН ТРАНСПОРТ

ОТГОВОРНОСТТА НА СПЕДИТОРА ПРИ ЗАГУБЕН ОТ ПРЕВОЗВАЧА ТОВАР

Александър Стефанов

Въпреки че правната уредба на фигурата на спедитора никак не е нова за българското право и обществените отношения по повод предоставянето на спедиторската услуга са в известна степен вече установени, се наблюдават някои непълноти в регулацията. Те се дължат до голяма степен на постоянно повишаващите се очаквания и изисквания на възложителите, както и на все по-голямата конкуренция на пазара, които често карат спедитора да поема в преддоговорния етап ангажименти, които не е готов да изпълни при реализацията на услугата.

Особено важен в тази връзка е въпросът за отговорността на спедитора, когато товарът пристигне в дестинацията си увреден или не пристигне изобщо.

Ясно е, че в подобни случаи на първо място следва да се ангажира отговорността на превозвача, но ако той не може да бъде намерен

the damages caused, then the consignor will need to seek compensation from the forwarder. Moreover, in some cases there is not even a written contract between the consignor and the carrier save for the bill of lading, which, however, is increasingly seen in legal practice as a mere pro forma paper to which the parties do not necessarily intend to attribute any contractual significance.

To ensure the seamless exercise of the forwarder's liability, the contract between forwarder and consignor must provide in no uncertain terms for such liability, while explicitly setting the conditions under which such liability is to be invoked. Should the forwarder, however, not be held liable for loss or damage even without such conditions being met? Should it not follow from there, as it does in some more sophisticated legal systems, that by signing a forwarding contract (as opposed to a mere brokerage agreement for procuring a carrier), the forwarder must be regarded as the actual carrier in terms of the liability assumed?

In our view, by undertaking the all-round organization of shipment, whereby the consignor plays no part in the selection of a carrier, and by receiving a fee which subsumes within itself any and all costs, including those for the de facto conveyance of the cargo, the forwarder should be regarded as the carrier in terms of his rights and obligations and, especially, in terms of his liability for damages to, or loss of, cargo.

The above should apply to both domestic and international transport services and could be based both on the existing practices of foreign courts, which undoubtedly have wider historical experience in trying cases related to forwarding, and on the relevant provisions of Bulgarian law. Thus, for example, under Art. 9 and Art. 53 of the General Shipping Provisions of the Bulgarian National Association of Forwarders, which apply with respect to contracts entered into by any and all of its members, in cases where the forwarder is a principal-operator (i.e. they have undertaken the all-round organization

или не е в състояние да поправи изцяло вредите, възложителят ще търси обезщетение и от спедитора.

Още повече, в определени случаи дори няма писмен договор между изпращача и превозвача освен товарителницата, която обаче все повече се разглежда в практиката като формален документ, в който страните не винаги целят да вложат договорно съдържание.

За да се осигури безпроблемното ангажиране на отговорността на спедитора, следва изрично в договора между него и възложителя да се уговори такава, както и изричните условия, при които тя ще се прилага. Дали обаче спедиторът не отговаря за вреди и липси и без да са изпълнени тези условия? Дали не следва, както е в някои други по-развити правни системи, подписвайки договор за превоз (а не за посредничество при намирането на превозвачи), спедиторът да се счита превозвач по отношение на отговорността, която носи?

Според нас, поемайки грижата за цялостната организация на транспорта, при което възложителят не участва в избора на превозвачи и получавайки възнаграждение, което включва в себе си всички разходи, включително за фактическото извършване на превоза, спедиторът следва да се разглежда като превозвач по отношение на правата и задълженията му и най-вече по отношение на отговорността му за повреди и липси по товара.

Горното следва да се прилага както при вътрешния превоз, така и при международния транспорт и може да се основе както на практиката на чуждестранните съдилища, които безспорно исторически притежават по-голям опит в разглеждането на случаи свързани с превози, така и на съответните индикации в българското законодателство.

Така например, съгласно чл. 9 и чл. 53 от Общите спедиторски условия на Българската асоциация за спедиция, транспорт и логистика, които се прилагат по отношение на договорите сключвани от всички нейни членове, в случай, че спедиторът действа като

and performance of the shipping operation), they assume full liability for any damage or loss, including total loss of cargo at its final destination.

Similar regulation is also provided in legislation concerning shipment of goods by water, air and land, e.g. the Road Transport Act of Bulgaria, respectively the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR), which has been duly ratified and promulgated and now constitutes part of Bulgaria's domestic law.

Under all of the above legislation, the liability of a forwarder, whether as an operator or as the entity responsible for organizing shipment in its entirety, who has explicitly undertaken this commitment (naturally, within the bounds of the universally applicable limitations of liability to the extent provided under international acts) is undoubted.

Last, but not least in importance, our own perception of the extent of development of contractual relations is substantiated by insurance coverage of forwarder's liability, including to its full extent, being offered by insurers operating on the Bulgarian market.

All of the above prompts the reasoned conclusion, in the spirit of the supreme principle of civil law: *pacta sunt servanda* (agreements are meant to be kept), that it is unacceptable for a party to undertake a commitment for comprehensive care prior to being assigned a service and then renege on its commitment if such care requires compensation for damages. This rule must be strictly adhered to in all public (civil as well as commercial) relationships and specifically in the context of a forwarder's liability, and is quite normal for a civilized law-governed country with a developed market economy.

The above should therefore be endorsed by the legislator through the introduction of explicit provisions to that effect in the relevant laws and bylaws, and supported by judicial practice when dealing with legal disputes of that nature.

спедитор-оператор (поел е ангажимент за цялостната организация и осъществяване на транспортната операция), той носи пълна отговорност за всякакви повреди и липси, включително за цялостна липса на товара в крайната му дестинация.

Такава регламентация е предвидена и в нормативните актове относно транспорта на стоки по вода, въздух и земя, например в българския Закон за автомобилните превози, респ. в Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки (CMR), която е надлежно ратифицирана и обнародвана и представлява съгласно Конституцията част от вътрешното ни право.

Безспорна е, според тези актове, отговорността на спедитора, поел ангажимент или изрично като оператор или като лице, което организира транспорта в неговата цялост, за всички повреди и липси (разбира се в границите на общоприложимото ограничение на отговорността до предвидените в международните актове обеми).

Накрая, но не на последно място, възприемането ни за степента на развитие на отношенията се потвърждава и от предлаганите от застрахователите на българския пазар застраховки на спедиторската отговорност, включително в пълния ѝ обем.

Поради всичко това, следва и разумният извод в духа на върховния принцип на гражданското право – *pacta sunt servanda* (договорите трябва да се изпълняват), че не е допустимо поемането на ангажимент за всеобхватна грижа преди възлагането на услугата и последващото отмятане от него, когато грижата изисква да се обезщетят причинени вреди. Това правило трябва стриктно да се спазва във всички обществени (граждански или търговски) отношения и конкретно във връзка с отговорността на спедитора и е нормално за една цивилизована правова държава с развита пазарна икономика.

Следва горното да се потвърди и от законодателя, чрез внасяне на изрични допълнения в съответните нормативни актове и да бъде подкрепено от съдебната практика при решаването на спорове от този род.

COMMERCIAL LAW

ТЪРГОВСКО ПРАВО

**THE CORPORATE GUARANTEE
AS AN ALTERNATIVE TO THE
BANK GUARANTEE**
Velyana Hristova
**КОРПОРАТИВНАТА ГАРАНЦИЯ
КАТО АЛТЕРНАТИВА НА
БАНКОВАТА ГАРАНЦИЯ**
Веляна Христова

The corporate guarantee has established itself as a collateral instrument explicitly provided for in many modern legal systems and widely used in practice on account of the advantages it gives, combining within itself the benefits of a bank guarantee with more favourable conditions for the debtor.

Just like with a bank guarantee, the issuance of a guarantee by an enterprise belonging to the debtor's group of companies allows: (1) the provision of securities by an entity constituting a third party to the principal legal relationship; (2) avoidance of all formalities that go with other forms of security, e.g. a notarized contract of guarantee, multiple registrations, etc.; (3) fast access to certain amounts of cash subject to respective preconditions without any of the necessary judicial proceedings for cashing in the security or its enforcement through liquidation of assets other than cash that were offered as collateral in the first place.

Though, of course, it too comes at a price, since the financial risk undertaken by the guarantor must be compensated, a corporate guarantee is a lot more favourable to the debtor than a bank guarantee – a fact that, in turn, allows the parties to negotiate more favourable terms of the contract securitized by said corporate guarantee.

Under Bulgarian law, however, the possibility for valid institution of this type of collateral is rejected by legal practise, which considers any unilateral statement of will made by one entity or another, whereby said entity undertakes to pay another entity, identified in the guarantee, a certain amount of money under certain conditions as invalid.

Корпоративната гаранция се е наложила като обезпечителен инструмент, изрично уреден в много съвременни правни системи и широко използван в практиката, поради предимствата, които предоставя, обединявайки в себе си много от преимуществата на банковата гаранция при по-изгодни за длъжника условия.

Също както банковата гаранция, издаването на гаранция от предприятие, принадлежащо към корпоративната група на длъжника позволява: 1) предоставянето на обезпечение от трето за главното правоотношение лице, 2) без формалностите, характерни за други обезпечения като сключване на нотариален акт, различни вписвания и т.н., 3) бърз достъп до определена сума пари при определени предпоставки, без това да е по необходимост опосредено от съдебна процедура за реализацията на обезпечението или от производство по принудително изпълнение за осребряването на всякакъв вид имущество, различно от пари, послужило за обезпечение.

Корпоративната гаранция, макар разбира се също да има своята цена, тъй като финансовият риск, поеман от гаранта, трябва да бъде компенсиран, е значително по-изгодна за длъжника от банковата гаранция, което от своя страна позволява и договарянето на по-изгодни условия по договора, който се обезпечава с нея.

При съществуващата в България правна уредба обаче, възможността за валидно учредяване на подобен вид обезпечение се отхвърля от практиката, която приема за недействително едностранно волеизявление, отправено от едно лице, с което то се задължава да плати на посочено в гаранцията дру-

The reason behind this understanding is the absence of explicit legal provisions governing the application of such a collateral instrument and, therefore, the impossibility to apply the legal provisions of a similar instrument, namely the bank guarantee by analogy, because unilateral statements of will under Bulgarian law may only have legal effect as long as the law so allows and subject to the terms and conditions provided.

In practice, the gap in the existing legal framework is most commonly avoided in one of two ways.

In one case, the absence of relevant provisions in Bulgarian law forces the parties to consent to the applicability of a foreign law with respect to the guarantee issued, which causes unpredictability and problems with its implementation.

In the other scenario, the collateral is formulated as a guarantee agreement, a formula known to Bulgarian civil law and allowing the parties to achieve a relatively satisfactory, albeit incomplete, collateral effect. Such surety does not have the abstract nature of a bank guarantee, nor does it enjoy total independence from the currency in which the principal contract is executed, an independence that is perceived by the creditor and beneficiary as adding clarity and predictability to the conditions under which payment will be due, i.e. it implies greater security, simplicity and speed of settlement in case of a default on the principal contract.

Considering the above, it would seem appropriate *de lege ferenda* for the legislator to provide a clear and unambiguous possibility for contractual parties to negotiate and implement a set of legal safeguards that would be economically justified and the need for which exists in public as well as commercial relations, rather than force them to resort to artificial mechanisms for reaching a desirable and, without doubt, lawful outcome.

Such possible future legislation should take into account the conditions under which a company would be able to secure the obligations of a related entity; the proportionality and limits

го лице определена сума пари при определени условия.

Причината за това разбиране е липсата на изрична уредба на подобен обезпечителен инструмент и поради това невъзможността по отношение на него да се прилага по аналогия законовата уредба на сходен институт като банковата гаранция, тъй като едностранните волеизявления по българското право могат да породят правно действие само доколкото законът допуска това и съобразно с предвидените условия.

Тази празнота в действащата правна уредба най-често се преодолява в практиката по два начина.

В единия случай, липсата на уредба в българския закон подтиква към уговаряне приложимостта на чуждо право към издадената гаранция, което води до непредвидимост и проблеми при реализацията ѝ.

В другия случай, обезпечението се оформя като договор за поръчителство, който е познат на българския граждански закон и позволява постигането на един относително удовлетворителен и близък, но не пълен обезпечителен ефект. Поръчителството няма абстрактния характер на банковата гаранция и независимостта спрямо основното валутно правоотношение, която независимост, от гледна точка на кредитора-бенефициер, се схваща като яснота и предвидимост на условията, при които му се дължи плащане, т.е. е равнозначна на по-голяма сигурност, простота и бързина при уреждане на отношенията при неизпълнение на валутното отношение.

Предвид горното, струва ни се целесъобразно *de lege ferenda* законодателят да уреди по ясен и недвусмислен начин възможност за валидно уговаряне и реализиране на един комплекс от отношения, който е стопански оправдан и необходимостта съществува в обществените и търговски отношения, вместо да се налага бизнесът да търси изкуствени механизми за постигане на един полезен и без съмнение законосъобразен резултат.

Една евентуална бъдеща уредба би следвало да държи сметка за условията, при които едно дружество да е в състояние да обезпечава задълженията на свързано с него

of collateral obligation thus undertaken; the decision-making competences for issuance of corporate guarantees; the rules of implementing such collateral; and last but not least, the creation of mechanisms that would provide the required financial security for the guarantor company.

Without in any way diminishing the importance of the bank guarantee or even less so, rendering it pointless as a form of collateral, which has established itself as a properly functioning and preferred mechanism in the context of economic turnover due to its financial security, internal control mechanisms of the banks and supervision by the Central Bank, as well as the established rules and good practices of its existence (the Uniform Rules of Bank Guarantees on Request), bridging the gaps in the law through the creation of an explicit provision allowing a new and more flexible mechanism of securitization such as the corporate guarantee would create additional opportunities and conveniences for doing business.

лице, за пропорционалността и границите на поеманото гаранционно задължение, за компетентността за взимане на решение за издаването на корпоративна гаранция, за правилата за реализация на обезпечението, както и не на последно място, за създаване на механизми, осигуряващи необходимата финансова обезпеченост на дружеството-гарант.

Без по този начин нито да се намалява значението, а още по-малко да се обезсмисля банковата гаранция като обезпечение, което поради своята финансова обезпеченост, механизми за вътрешен контрол на банките и надзор от страна на централната банка, както и утвърдени правила и практики за съществуването му (Еднообразните правила за банковите гаранции на поискване), се е наложило като добре функциониращо и предпочитано в стопанския оборот, преодоляването на законовата непълнота чрез създаване на изрична уредба на един нов и гъвкав обезпечителен механизъм, какъвто е корпоративната гаранция, би създадо допълнителна възможност и удобство за бизнеса.

PUBLIC PROCUREMENT

HIRING A SUBCONTRACTOR UNDER THE PUBLIC PROCUREMENT ACT

Milena Gaidarska

In many cases, especially when a public procurement contract is to be awarded for the construction of a complex facility that requires supplies and works of a diverse nature, the choice of most appropriate form of participation in the award procedure – whether individually, as part of a consortium or with hired suppliers and subcontractors, is a major prerequisite for successfully satisfying the specific requirements of the contracting authority.

ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

ПРИВЛИЧАНЕТО НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛ ПО ЗОП

Милена Гайдарска

В много случаи, особено когато става въпрос за обществени поръчки с предмет изграждането на комплексни обекти, изискващи извършването на доставки и изпълнението на работи от различен характер, важна предпоставка за успех е изборът на най-адекватната форма на участие в процедурата с оглед конкретните изисквания на възложителя – самостоятелно, в консорциум или с включване на подизпълнител.

Най-често консорциумът е предпочитана

In cases where several entities, each of which on its own would not fully satisfy the requirements of the contracting authority and, therefore, would have no chance as an individual bidder, join forces, pooling together their expertise and financial resources, to ensure between themselves compliance with the conditions of eligibility, a consortium is the form preferred most often.

The use of subcontractors is necessitated in public procurement practice mostly in cases where the principal contractor is a foreign entity, thus the need to perform certain works on the spot makes it more feasible to hire local subcontractors. Such a scheme is widely used in the execution of infrastructural development projects with the principal contractor being a foreign entity (providing the necessary highly qualified executive personnel to ensure proper management and control of the project), while the actual supply chain and construction and engineering works are assigned to local companies serving as subcontractors.

While the law explicitly governs the status of subcontractors and the requirements they must satisfy, the status of regular suppliers remains outside the applicable statutory framework. Subcontractors must meet the requirements to the principal bidders, depending on the type and share of their participation in the award procedure. Part of the mandatory content of the bid is a declaration by the principal bidder concerning subcontractors (if any), the type of works they will be hired to perform and their share in the total value of the contract.

In this context, a subcontractor must be identified not later than the moment of submission of the bid, which should subsume within itself all the requisite papers concerning the proposed subcontractor. A bidder has therefore no right to propose a subcontractor after being declared the winner in an award procedure, nor does they have the right to do so after being awarded the public procurement contract, i.e. if said bidder has omitted to submit the requisite declaration in due course.

But while the question about the latest point in the course of a public procurement award procedure by which a bidder still has the right

форма, в случаите когато няколко лица, всяко от които самостоятелно не отговаря на изискванията на възложителя в тяхната цялост и следователно няма шанс за успешно самостоятелно участие, обединяват усилията, опита и финансовите си възможности, за да осигурят заедно съответствие с условията. В практиката използването на подизпълнител се налага най-вече, когато главен изпълнител е чуждестранно лице и се налага извършването на определени работи на място, което прави по-рентабилно наемането на местни подизпълнители. Тази схема е често използвана при изпълнение на инфраструктурни обекти, където главен изпълнител е чуждестранно лице (осигуряващо необходимия високо квалифициран управленски персонал с оглед контрола и управлението на проекта), а самите доставки и строително-монтажни работи на място се изпълняват от местни фирми – подизпълнители.

Законът урежда изрично статута на подизпълнителите и изискванията към тях, но статутът на обикновените доставчици остава извън законовата рамка. Подизпълнителите задължително трябва да отговарят на изискванията към участниците съобразно вида и дела на тяхното участие в процедурата. Част от задължителното съдържание на офертата е декларация на участника за подизпълнителите (ако се планира да има такива), видът на работите, които те ще изпълнят и делът им от общата стойност на поръчката.

В този смисъл посочването на подизпълнител може да стане най-късно с подаването на офертата, в която трябва да се съдържат и изискванията се по отношение на подизпълнителя документи. Следователно не е допустимо участник в процедурата да номинира подизпълнител след обявяването му за спечелил процедурата кандидат, нито след сключването на договор за обществена поръчка, т.е. ако е пропуснал надлежното представяне на изискуемата декларация.

И ако въпросът до кой момент в процедурата по ЗОП участникът може да включи подизпълнител за изпълнение на определен дял от поръчката намира своя еднозначен отговор в нормативната уредба, то далеч по-сложен остава отговорът на въпроса, кога

to involve a subcontractor for a share of the contract is properly addressed in the relevant legislation, making a distinction between a subcontractor and a regular supplier to the principal contractor is a much more complicated issue.

Due to the fact that the law prescribes no requirements for regular suppliers to submit papers in a bidding procedure, if the partner entities the bidder intends to involve in executing the public procurement contract are designated as regular suppliers rather than subcontractors, the actual preparation of the bid itself would be a lot more simplified, and consequently the risk of being disqualified on account of omissions therein would be much smaller.

It is the absence of a distinguishing criterion between a 'regular supplier' and a 'subcontractor' that often poses a problem for parties to public procurement contracts who cannot always correctly designate one project partner or another.

Based on the scant practical experience on the matter, the distinguishing criterion must be whether the risk to the works or services to be provided by a third party with which the principal contractor partners up in the execution of a public procurement contract will be borne by said third party or, in full measure, by the contractor. Thus, for example, a simple sale of goods or materials to be used in construction works must be regarded entirely as a transaction with a regular supplier. Therefore, the partners in such transactions should not be considered subcontractors and consequently required to supply the relevant papers. If, however, the bidder intends to subcontract to a third party the delivery and assembly of equipment that entails the obligation of maintenance under warranty by same third party, contractual practice assumes that the contract in question involves a subcontractor. This theory applies even more if the assembly and testing of certain specific equipment (which constitutes an element of the subject of the public procurement contract) requires a special license. Therefore the participants in an award procedure conducted under the Public Procurement Act must be very careful in assigning tasks to suppliers

един партньор на участника в обществена поръчка се квалифицира като подизпълнител и кога като обикновен доставчик.

Предвид обстоятелството, че по отношение на обикновените доставчици законът не предвижда каквито и да било изисквания за представяне на документи, самата подготовка на офертната документация би била далеч по-облекчена за участника, респективно рискът от отстраняване поради нередовности – по-малък, ако партньорите, които участникът възнамерява да използва за изпълнението на поръчката се явяват обикновени доставчици, а не подизпълнители.

Именно липсата на ясен разграничителен критерий между „обикновен доставчик“ и „подизпълнител“ често се явява проблем за участниците в обществени поръчки, които не винаги са в състояние правилно да квалифицират един или друг свой партньор по проекта.

На базата на оскъдната практика, която има по въпроса, разграничителният критерий би следвало да се търси в това, дали рискът от работите или услугите, които ще се изпълнят от третото лице – партньор на участника в обществената поръчка, ще се носи от това трето лице, или ще се поеме изцяло от участника. Например, обикновената продажба на стоки или материали, които ще бъдат вложени в строителни работи, би следвало да се приеме категорично за сделка, сключена с обикновен доставчик. Съответно партньорите по такива сделки не следва да се разглеждат като подизпълнители и за тях не трябва да се ангажират съответните документи. Ако обаче участникът има намерение да възложи на трето лице доставка и монтажа на оборудване, което води след себе си задължение за гаранционна поддръжка от това трето лице, практиката приема, че става въпрос за сделка с подизпълнител. На още по-голямо основание тази теза трябва да се приеме, ако за монтажа и тестването на определено специфично оборудване (елемент от предмета на обществената поръчка) се изисква специален лиценз. Затова участниците в процедура по ЗОП трябва да бъдат много внимателни при разпределението на

and subcontractors, in order to avoid the risk of being disqualified prematurely from the procedure.

Separately from that, there is the purely practical question as to what extent the contracting authority or supervisory bodies are in a position to effectively control whether the contractor in a public procurement contract uses subcontractors that were not identified in the framework of the award procedure, and if such subcontractors are indeed being used, what would be the sanctions for that.

I believe that the possible use of undeclared subcontractors should not automatically render the public procurement contract null and void. This would rather be a case of breach of an otherwise valid contract, as the conditions of awarding the contract (including the obligation for the contractor to only use pre-identified subcontractors) are an integral part of the contract. There remains, of course, the criminal liability for false representations on the part of the natural persons who signed the declaration on the use of subcontractors and, as a whole, inasmuch as this constitutes a breach of legal restrictions on the execution of a contract, such risks remain.

In conclusion, a participant in a bidding procedure under PPA may announce its intentions to use subcontractors by the submission of the bid, but not after that point in time. Therefore it is essential that in preparing the bid the participant in the bidding procedure would clarify in advance what works and/or supplies will be subcontracted to third parties and which of said third parties will have the status of subcontractors, depending on the nature of supplies or works envisioned.

Obviously, to reduce the risk of being disqualified on account of gaps and omissions in the documentation, it is not advisable for a bidder to expand without valid reason the list of subcontractors enclosed with it. On the other hand, a bidder should not omit to identify a subcontractor that will be involved, if from the relevant technical documentation enclosed with the bid it becomes evident that a subcontractor will indeed be used in the implementation of the public procurement contract.

задачите, за да избегнат риска да отпаднат преждевременно от процедурата.

Отделно стои чисто практическият въпрос, доколко възложителят или контролните органи изобщо могат ефективно да контролират дали изпълнителят на обществената поръчка използва подизпълнители, които не са били обявени в рамките на процедурата по възлагане и ако такова използване бъде установено, какви биха били санкциите за това.

Считам, че евентуалното използване на не-обявени подизпълнители не би следвало да доведе до нищожност на договора за обществена поръчка. В този случай по-скоро става въпрос за договорно неизпълнение по иначе валиден договор, тъй като условията на поръчката (включително задължение за използване само на обявените подизпълнители) са неразделна част от договора. Разбира се обаче остава наказателната отговорност за деклариране на неверни данни от физическите лица, подписали декларация за използване на подизпълнител и като цяло, доколкото се касае за нарушаване на законови ограничения при изпълнението на договора, рисковете остават.

В заключение, участникът в процедура по ЗОП може да обяви използването на подизпълнител с подаването на офертата, но не и след това. Ето защо е от особена важност при подготовката на офертната документация, участникът предварително да изясни какви работи/доставки евентуално има намерение да превъзложи на трети лица и кои от тези трети лица в зависимост от характера на планираните доставки или работи ще се явят подизпълнители.

Очевидно, с оглед намаляване на рисковете от отстраняване поради нередовности в документацията, прекаленото разширяване на кръга на подизпълнителите, без да има основание за това, не е препоръчително. От друга страна, участникът не трябва да пропуска деклариране участието на подизпълнители, ако от съответната техническа документация към офертата е видно и може да се направи извод, че в изпълнението на поръчката ще бъде използван подизпълнител.

LABOR LAW

ТРУДОВО ПРАВО

THE JOB DESCRIPTION – PRACTICAL NECESSITY OR MERE FORMALITY

Radost Georgieva

ДЛЪЖНОСТНАТА ХАРАКТЕРИСТИКА – ПРАКТИЧЕСКА НЕОБХОДИМОСТ ИЛИ ПРОСТО ФОРМАЛНОСТ?

Радост Георгиева

Although the law obligates an employer to hand to every employee their job description, the proper fulfilment of that obligation is often overlooked by employers and employees alike. The complete absence of a job description, which constitutes a breach of employment legislation or the pro forma existence of one, that does not reflect truthfully and accurately the nature of the work actually performed by the employee, may create different practical problems.

An employee who in practice performs functions that are completely at variance with the ones laid down in the job description and essentially forming a different job profile from the one for which they were originally hired, often encounters a serious problem in the impossibility, or at least the difficulty to prove to a potential subsequent employer that they indeed have work experience in a given sphere of employment. Also, quite often, when applying for a position with a different employer, the job candidate must be able to prove professional expertise in a certain specialized area or work experience in the relevant field, which are the paramount criteria for selection or even eligibility of the candidate for participation in the relevant selection procedure, whether a job interview or competition.

Since a job position is designated not so much by its name but, rather, by its intrinsic nature and the type of functions it involves, the proper identification of such functions in a job description is of paramount importance for defining the nature of the job. In addition to the essence of the work involved, a job description also identifies the organizational relationships between that job position and other job positions within the employer's enterprise, relations of internal substitution,

Въпреки че законът вменява на работодателя задължение за представяне на работника или служителя на длъжностна характеристика, коректното изпълнение на това задължение нерядко се подценява от работодателите, а и от самите работници и служители. Липсата на длъжностна характеристика въобще, освен че е нарушение на трудовото законодателство, както и формалното наличие на такава, без тя да отразява точно, вярно и прецизно естеството на реално изпълняваната работа от работника или служителя, може да създаде различни практически проблеми.

Работник или служител, който на практика изпълнява трудови функции, съвършено различни от заложените в длъжностната характеристика и формиращи по своята същност друго, по-различно естество на работата в сравнение с тази за която формално е нает, нерядко се сблъсква със сериозен проблем поради невъзможността или най-малкото затруднението да удостовери пред следващия работодател придобития опит в дадена трудова сфера. А много често при кандидатстване за нова позиция при друг работодател наличието на доказуем професионален стаж по определена специалност и трудов опит в съответната област са първите критерии за подбор и въобще за допускане на кандидата до участие в съответната процедура – интервю, конкурс за наемане на работа.

Тъй като длъжността се индивидуализира не толкова чрез самото ѝ наименование, а преди всичко чрез естеството и вида на включените в нея трудови функции, коректното посочване на тези функции в длъжностната характеристика е от съществено значение за определяне на характера на работата. Освен същността на работата, длъжностната характеристика установява организационните връзки между длъжността и останалите

the eligibility requirements for holding a job: educational level, professional expertise, work experience, personality traits, etc. The inclusion of all these aspects in a job description would spare the parties to an employment contract a lot of practical difficulties and legal disputes.

Thus, for example, the absence of a job description or the existence of a formalistic, perfunctorily drawn up one may hinder the employer in fulfilling the legal requirement of conducting a selection procedure in cases where certain employees must be laid off due to downsizing, partial close-down or diminished workload.

Such a selection procedure must cover employees holding identical or similar positions if it is to result in the retention of the better performing among them. The decision as to which positions are identical or similar is made not on the basis of the name or designation of a position but instead, based on its defining functions. In the absence of a job description, or if one exists but does not reflect accurately the nature of the work performed, this would render difficult or impossible the correct determination by the employer of the scope of the selection procedure or its proper defence in the event of subsequent litigation. The omission to include all relevant participants in a selection procedure, on the other hand, represents a breach of the law on the part of the employer exercising their right to select the employees to be laid off, and as such may serve as grounds for the same employees' reinstatement by a court of law.

Also, in the context of discharging an employee who, in the opinion of the employer, is an underperformer, it is necessary for the terminated employee's job description to explicitly identify the kind of skills and qualifications that they must possess in order to perform satisfactorily, i.e. such skills and qualifications must objectively be considered necessary for the performance of the work and the functions involved in it.

Therefore the absence of a job description, or the existence of one that does not correspond to the kind of work actually done, makes it considerably more difficult to identify beyond doubt the nature of the work, and thence, the required qualifications for its effective

длъжности в предприятието на работодателя, отношенията по заместване, прецизира изискванията за заемане на длъжността – образователен ценз, професионални знания, опит, лични качества и др. Включването на всички тези аспекти в длъжностната характеристика би могло да спести немалко практически затруднения и спорове между страните по трудовото правоотношение.

Например липсата на длъжностна характеристика или на коректно изготвена длъжностна характеристика може да попречи на законосъобразното провеждане на подбор от работодателя в случаите на прекратяване на трудовите договори с определени работници или служители поради съкращаване на щата, закриване на част от предприятието или намаляване обема на работата.

В подбора следва да бъдат включени работници и служители, които заемат сходни или близки длъжности, за да може след подбора да останат онези от тях, които са професионално по-добре подготвени. Преценката кои длъжности са сходни или близки се прави не въз основа на длъжностното наименование, а според трудовите функции, принадлежащи към дадена длъжност. Ако няма длъжностна характеристика или тя не отразява адекватно естеството на реално извършваната работа, това би затруднило правилното определяне от работодателя на необходимия кръг от участници в подбора, както и последващото му доказване в един евентуален съдебен процес. А невключването на всички необходими участници в подбора като проявление на незаконосъобразност при упражняването на правото на подбор, е основание за отмяна на уволнението от съда.

Също така, в контекста на прекратяването от работодателя на трудовото правоотношение поради липса на качества на работника или служителя за ефективно изпълнение, е необходимо съответните качества, които засегнатият работник или служител не притежава, да са съобразени с длъжностната му характеристика – те да са обективно необходими с оглед на естеството на работата и вменените му трудови функции.

Затова липсата на длъжностна характеристика, както и наличието на такава, която не отговаря на обективно извършваната дейност, затрудняват съществено установяването по безспорен начин на естеството на

performance, which ultimately affects the legitimacy of a discharge.

The content of an employee's job description is also of significance for a situation where said employee is unilaterally assigned duties of a different nature in accordance with the procedure of Art. 12 of the Labour Code. The imposition of such duties without the employee's consent is allowed for a limited period of time, only in cases explicitly provided by law – during down time or in case of industrial necessity.

The cases, referred to above, of a lasting, permanent discrepancy between the nature of the work pursuant to the job description and that of the functions actually performed, without this being necessitated by either down time or industrial necessity, would formally constitute an inadmissible change in the nature of the work. Besides, if alongside the duties arising out of their job description, the employee performs other, extraneous functions, it is possible for the parties to the employment contract to end up in a situation of a de facto internal plurality of duties as per Art. 110 of the Labour Code.

Not least in importance, in case of internal substitution the employee enjoys some additional rights: extra pay, access to the employment privileges of the employee being substituted, etc. However, the substitute would have no possibility to enjoy those rights if their job description prescribes the obligation to substitute the relevant other employee whenever necessary.

The requirement for a job description to be enclosed with each employment contract in order to reflect objectively the work actually done is equally beneficial to the employer and the employee. Therefore it is not in the employer's best interest to breach their obligation of presenting such job description to the employee. Drawing up a proper job description is not a difficult task, neither does it require any significant resources; at the same time, it brings clarity in the legal relations between the parties and helps avoid practical issues.

If not enclosed as an integral part of the employment contract, the job description

работата, а оттук и на изискуемите качества за нейното ефективно изпълнение, което в крайна сметка може да рефлектира върху законосъобразността на уволнението.

Съдържанието на длъжностната характеристика е от значение и в хипотезата на едностранно възлагане на трудови задължения от друго естество и характер по реда на чл. 120 КТ. Установяването на такива задължения без съгласието на работника и служителя е допустимо за ограничен период от време и то само в изрично предвидените от закона случаи – при престой или производствена необходимост.

Визираните по-горе случаи на трайно, постоянно „разминаване“ между характера на работата според длъжностната характеристика и естеството на действително изпълняваните трудови функции, без да е налице производствена необходимост или престой, формално биха съставлявали недопустимо едностранно изменение на характера на работата. Освен това, ако наред със задълженията, които произтичат от длъжностната му характеристика, работникът или служителят изпълнява и други, неприсъщи за трудовите му функции съгласно длъжностната характеристика, е възможно страните да се окажат в хипотеза на фактическо вътрешно съвместителство по смисъла на чл. 110 КТ.

Не на последно място, при вътрешно заместване работникът или служителят има допълнителни права – допълнително възнаграждение, ползване на правата на заместващия работник или служителя и т.н. Но той не би могъл да ползва тези права, ако по своята длъжност, според предвиденото в длъжностната характеристика, той е длъжен да замества съответния работник или служител.

Изискването за наличие на длъжностна характеристика към трудовия договор, която обективно отразява извършваната работа, защитава в еднаква степен, както работодателя, така и работника и служителя. Поради това работодателят няма интерес да не изпълни задължението си за предоставянето ѝ на работника или служителя – коректното ѝ изготвянето не представлява трудност, не ангажира големи ресурси, но в замяна на това допринася за яснота в отношенията между страните и за избягване на практически проблеми.

Ако не е предвидена като неразделна част от договора, длъжностната характеристика по своята същност представлява едностранен

essentially constitutes a unilateral act and may be altered unilaterally at the employer's discretion, where it does not define the nature of the work but rather, focuses and fine-tunes the functions of the employee while introducing new, objectively reasoned requirements for holding the position. Employees should likewise demand a job description from their employers, because by its very existence a job description provides an opportunity for proper protection of their interests.

акт и може да бъде променяна едностранно по преценка на работодателя, когато с нея не се изменя характерът на работа, а само се уточняват и детайлизират трудовите функции, въвеждат се нови, обективно необходими изисквания за заемане на длъжността. Работниците и служителите също би трябвало да изискват от работодателя и да настояват да им бъде предоставяна длъжностна характеристика, защото от наличието ѝ зависи възможността за адекватна защита на техните интереси.

NEWS IN THE LEGISLATION

НОВОСТИ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

1. As per an agreement between the Executive Directors of the National Revenue Agency (NRA) and the Registry Agency from early 2013, businesses will be able to file their annual financial statements as per the Accounting Act, as well as other documents required by the law, not only with the Registry Agency but also 34 NRA offices. To take advantage of that option, businesses must submit to NRA the full set of documents necessary for filing their annual financial statements with the Commercial Register. In pursuit of this joint initiative, aimed at reducing red tape, NRA shall employ officers of the Registry Agency within its administration, who shall be receiving the annual financial statements by the set deadline of March 31st. Following that date, any documents will be filed in accordance with the already established procedure, with the Registry Agency, both on location and online.

2. State Gazette No. 80/19.10.2012 promulgates Decree No. 250/11.10.2012 on setting a new minimum monthly wage in Bulgaria. As of 1st Jan. 2013 this minimum shall be BGN 310 for a full working month. The minimum per hour rate is set at BGN 1.85 for a normal 8-hour day in a 5-day working week.

3. State Gazette No. 99/14.12.2012 promulgates the State Social Security Budget Act for 2013, which sets the threshold for maximum social

1. Въз основа на споразумение между изпълнителния директор на НАП и изпълнителният директор на Агенцията по вписванията от началото на 2013 г. освен в Агенцията по вписванията, в изпълнение на изискванията на Закона за счетоводството, търговците ще могат да подават годишните си финансови отчети, както и други документи изисквани по закон, също в 34 офиси на НАП. За да се възползват от тази възможност, търговците следва да представят в НАП пълния комплект от документи, необходими за обявяване на годишните финансови отчети в Търговския регистър. За реализацията на съвместната инициатива насочена към намаляване на бюрократичната тежест, НАП ще осигури в своята администрация работни места за служители на Агенцията по вписванията, които ще приемат годишните финансови отчети до 31.03. След тази дата документите ще могат да бъдат подавани само по установената вече процедура пред Агенцията по вписванията – на място в териториалните им офиси или по електронен път.

2. В ДВ, бр. 80 от 19.10.2012 г. е публикувано Постановление № 250 от 11.10.2012 г. за определяне нов размер на минималната работна заплата за страната, като размерът на минималната месечна работна заплата за страната от 1 януари 2013 г. е в 310 лв. за пълен работен месец. Минималната часова работна заплата е 1,85 лв. при нормална продължителност на работното време 8 часа и при 5-дневна работна седмица.

security income, as from the beginning of 2013, at BGN 2,200 instead of the previous BGN 2,000. The minimum social security threshold for self-employed individuals with income up to BGN 5,400 per month shall be BGN 420, while for those with income in excess of BGN 7,500 - BGN 550. The minimum monthly social security income for farmers and tobacco producers shall remain BGN 240.

4. The latest amendments to the Bulgarian Citizenship Act (State Gazette No. 16/19.02.2013) have simplified the procedure of applying for and granting of Bulgarian citizenship to foreigners with a permanent resident status obtained through investing no less than BGN 1,000,000 in Bulgarian government/municipal securities or in the capital of Bulgarian public companies, or no less than BGN 6,000,000 in the capital of Bulgarian non-public companies. Pursuant to that amendment, foreigners satisfying the above conditions shall no longer be required to take an exam in the Bulgarian language or to relinquish their original citizenship in order to receive a Bulgarian one.

5. The Law on Amending and Supplementing the Energy Act, passed by the 42nd National Assembly on June 28th, 2013, introduces a number of changes in terms of the methodology used to determine the price of electricity, with the ultimate goal of lowering that price for end consumers. More specifically, the law envisions changes in the calculation of electricity export bonuses while it also lifts the obligation for the National Electricity Company (NEC) to buy the power generated by all producing capacities, thus giving priority to the cheapest energy sources, whereas power generated from renewables will be accumulated in its entirety by NEC. Other important changes concern the cold reserve, the provision of which will from now on be subject to public tender. To reflect amendments to the Energy Act, relevant changes shall also be made to the Energy from Renewable Sources Act, giving additional powers to the State Commission for Energy and Water Regulation (SCEWR) to determine the method of distribution of expenses related to public debt.

3. В ДВ, бр. 99 от 14.12.2012 г. е приет Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2013 г., който поставя прага на максималния осигурителен доход на 2200 лв. от началото на 2013 г., вместо досегашните 2000 лв. За самоосигуряващите се лица минималният осигурителен праг при доходи до 5400 лв. ще бъде 420 лв., а за доходи над 7500 лв. – 550 лв. Минималният месечен осигурителен доход за земеделските производители и тютюнопроизводителите ще се запази на 240 лв.

4. С последните изменения на Закона за българското гражданство (ДВ, бр. 16 от 19.02.2013 г.) бе облекчена процедурата за получаване на българско гражданство от чужденци, които са придобили статут на постоянно пребиваващи в страната на основание направена инвестиция в размер на поне 1 000 000 лв. в български държавни/общински ценни книжа или в капитала на български публични дружества, или поне 6 000 000 лв. в капитала на български търговски дружества, които не са публични. Съгласно направеното изменение чужденците, отговарящи на горните условия, вече не е необходимо да полагат изпит по български език или да се отказват от първоначалното си гражданство, за да придобият българско такова.

5. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, приет на 28 юни 2013 година от 42-то Народно събрание, ще се въведат редица промени с оглед методологията за определяне на цената на електроенергията, с което се цели нейното намаляване за крайния потребител. По-конкретно, предвидени са изменения при изчисляване на добавките за износ на електричество. Също така, премахнато е задължението на НЕК да изкупува произведеното електричество от всички производители като се дава приоритет на най-евтините енергийни източници, а енергията от възобновяеми източници ще бъде акумулирана изцяло от НЕК. Други важни промени са свързани със студения резерв, който вече ще се предоставя чрез провеждане на търг. Във връзка с измененията в Закона за енергетиката, ще бъдат въведени и съответните изменения в ЗЕВИ, с което ще се предоставят и допълнителни правомощия на ДКВЕР за определяне на методика за разпределение на разходите за задължения към обществото.

QUESTIONS AND ANSWERS

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

1. Is a selection procedure mandatory in cases of partial enterprise close-down, layoffs or diminished workload?

Art. 329 of the Labour Code provides for the right of an employer to conduct a selection procedure in cases of partial close-down of the enterprise, personnel layoffs or diminished workload. Although the wording of the law talks of a right rather than an obligation, i.e. such selection is to be conducted solely at the employer's discretion, long-standing case law clearly shows that in some cases, such selection is mandatory. Such are the cases with positions held by more than one employee, where a selection procedure must be conducted among all employees holding the same position, following which one or more may be laid off according to their performance score. Failure to abide by this obligation will render the discharge unlawful and may be challenged in a court of law.

2. Is interest on checking accounts taxable following the latest amendments to the Natural Persons Income Tax Act?

The amendments to the Natural Persons Income Tax Act, effective as of 1st Jan. 2013, provide that income from interest on deposit accounts in commercial banks or branches of foreign banks based in an EU/EEA member state are excluded from the non-taxable income as per Art. 13(8) of the same Act. Such income shall be considered accrued as of the date of maturity or the deposit's earlier withdrawal, whereby the bank shall be obligated to make the relevant deductions and remit the final amount of tax by the end of the month following the month in which said income was accrued.

Changes in the legislation apply only to bank accounts with a set maturity period or date and do not concern interest on checking accounts or other types of "on call" deposits which are non-taxable.

1. Задължително ли е провеждането на процедура по подбор при закриване на част от предприятието, съкращаване на щат или намаляване на обема на работа?

Член 329 от Кодекса на труда предвижда правото на работодателя да проведе процедура на подбор при закриване на част от предприятието, съкращаване на щат или намаляване на обема на работа. Въпреки, че е формулирано в закона като право на работодателя, тоест провеждането на подбор да се извършва единствено по негова преценка, трайната съдебна практика е единодушна, че съществуват случаи, в които подборът е задължителен. Такава е ситуацията при длъжности, заемани от повече от един служител/работник. Подборът трябва да бъде проведен между всички служители/работници, заемащи длъжността, след което и съобразно с показаните резултати, може да се пристъпи към прекратяване на трудовите правоотношения с един или повече работници. Неспазването на това задължение ще доведе до незаконност на уволнението и би могло да бъде оспорено по съдебен ред.

2. Подлежат ли на облагане лихвите по разплащателни сметки, съгласно последните изменения в Закона за данъците върху доходите на физическите лица?

С измененията на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, в сила от 01.01.2013 г., се предвиди, че доходите от лихви по депозитни сметки, в търговски банки и клонове на чуждестранни банки, установени в държава членка на ЕС/ЕИП са изключени от необлагаемите доходи по чл. 13, т. 8 на Закона. Доходът ще се счита придобит на дата на падежа на депозита или по-ранното му прекратяване, а банката ще има задължението да удържи и внесе окончателния данък до края на месеца, следващ месеца на придобиване на дохода.

Изменението в уредбата обхваща само банковите сметки, за които е договорен срок или дата на падежи не се прилага по отношение на лихвите по разплащателни сметки и по другите видове безсрочни сметки, които няма да се облагат с данък.

PENKOV • MARKOV & PARTNERS

ATTORNEYS AT LAW

SINCE 1990

Certified with ISO 9001:2008
by Bureau Veritas Certification

ISO 9001

BUREAU VERITAS
Certification

Legal 500:

"Excellent, comprehensive
and responsive service"

Chambers Europe:

"More western than others"

"One of the best in Bulgaria"

"Invaluable advice and punctuality"

Chambers Global:

"Innovative and practical,
entirely client & business
oriented"

TAILORED SERVICES FOR CLIENT SATISFACTION AND SUCCESS

CORPORATE & COMMERCIAL
ENERGY & RENEWABLES
BANKING & FINANCE
TMT
PROJECT DEVELOPMENT
COMPETITION
M&A
DISPUTE RESOLUTION
TAX
INSOLVENCY
PUBLIC PROCUREMENT

Sofia • Vienna • Burgas • Varna • Pleven • Russe • Stara Zagora

Member

LexMundi
World Ready

ASSOCIATED MEMBER

e-mail: lawyers@penkov-markov.eu • www.penkov-markov.eu • telephone: (+359 2) 971 3935